

L'evolució de Basili

Dv, 27/01/2012 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

A finals del 357, després d'uns mesos de recerca infructuosa, Basili torna a Annisa i passa a instal·lar-se a l'ermita del seu germà Naucrati, a l'altra riba del riu Iris, des d'on realitza freqüents visites a la casa mare i a Macrina. Les cartes d'aquesta època testimonien el canvi que s'opera en el jove estudiant; en les primeres cartes, Basili parla encara del seu nou estil de vida com a 'ideal filosòfic' en termes vagues i revela el seu centrament en si mateix i en l'objectiu de perfeccionament individual típic de l'ideal filosòfic. Basili parla del 'destí' o 'fortuna' i cita l'Odissea. La seva evolució interior s'aprecia molt bé si les seves cartes 1, 2, 4, 14 i 22 es llegeixen en el seu escaient ordre cronològic: 1, 14, 4, 2 i 22. La carta 1 (datada al 356-7) i la carta 14 (del 357-8) són encara paganes. Les cartes 4 i 2 són de transició. A la carta 4, Basili parla encara de 'filosofia' en lloc de 'vida cristiana', i de 'destí' en lloc de 'Déu', i cita els filòsofs estoics Zenó, Cleanti i Diògenes. La carta 2 (any 358) està escrita quan ja fa un any que viu en solitud i manté col·loquis regulars amb Macrina; Basili cita l'Escriptura per primer cop, però encara no amb l'amor i la reverència de després, sinó com aquell que afegeix 'noves idees' als autors que ja coneix; Basili comença, molt tímidament, a pregar i a experimentar un desig de Déu que va més enllà de les idees; Basili parla per primer cop de la pietat. La seva carta 22 (escrita al monestir d'Annisa entre 363-65, quasi deu anys després de la seva conversió) és ja plenament cristiana: el concepte de 'destí' i les contínues referències a les autoritats clàssiques han desaparegut; l'amor a l'Escriptura i la seva primacia absoluta apareixen ja en la primera línia i es mantenen durant tot l'escrit.

Ja consolidada la seva conversió (any 362), Basili acut al llit de mort del bisbe Diani de Cesarea i és ordenat prevere pel seu successor Eusebi. Aquell mateix any, Pere, el germà petit de la família que ja té setze anys, professa com a monjo del monestir d'Annisa. Basili aviat entra en conflicte amb el seu bisbe a causa del seu èmfasi ascètic i se'n torna al cap de pocs mesos amb els seus germans. De 363 a 365, Basili viu per primer cop al monestir d'Annisa (i hi escriu el seu tractat polèmic *Contra Eunomi*). Al 365 Basili retorna a Cesarea com a prevere i comença a redactar la regla monàstica que porta el seu nom. No se sap quina va ser la col·laboració directa de Macrina en la redacció d'aquesta regla que reflecteix els seus més de vint anys d'experiència al capdavant de la casa-monestir d'Annisa. De 369 a 370, Basili retorna a Annisa amb motiu de la malaltia i mort de la seva mare Emília. A finals de 370, Basili és nomenat bisbe de Cesarea. Té quaranta-un anys. Al cap de pocs mesos del seu nomenament, Basili ordena de prevere el seu germà Pere que fa vuit anys que és monjo i té aleshores vint-i-quatre anys. Al 372, Basili nomena el seu germà Gregori bisbe de Nissa i el seu amic Gregori bisbe de Sàsima. Al 375, Basili escriu el seu tractat *Sobre l'Esperit Sant* i trenca definitivament amb Eustaci de Sebaste a causa del rebuig d'aquest a la plena divinitat de l'Esperit. Al 376, Basili retorna a Annisa per ampliar i corregir (és de suposar que en col·loqui amb l'abadessa Macrina) la regla monàstica escrita deu anys abans. L'1 de gener de 379 mor Basili, i uns mesos més tard mor també Macrina. L'any 380, Pere es nomenat bisbe de Sebaste i l'any 381 Gregori de Nissa escriu la vida de la seva germana Macrina a fi que - tal com declara ell mateix en la introducció - no quedi obscurida la santedat de Macrina sota el prestigi del nostre germà Basili.

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)